

STENOMUSEEN 66

MEDLEMSBLAD FOR STENO MUSEETS VENNER – JUNI 2015

Kan man bygge et feriecenter i rummet?

I forbindelse med, at Danmarks første astronaut, Andreas Mogensen, sendes ud til rumstationen ISS i september, har Steno Museet fokus på rummet og astronomi i hele 2015. I uge 37 og 38 kan skoleelever komme på besøg på museet og arbejde med astronomi, vægtløshed og livet som astronaut i det gratis forløb Rummet kalder.

Den russiske kosmonaut Sergey Ryazanskiy er her fotograferet den 9. november 2013, medens han udfører vedligeholdelsesarbejder på ISS. Foto: NASA.

Med udgangspunkt i den viden vi har om ISS, der befinder sig ca. 400 km ude i rummet, arbejder eleverne med at finde det bedste sted at placere et feriecenter – og løse de problemer, der selvfølgelig opstår undervejs. Eleverne er ingeniører, der skal designe et feriecenter til rummet med udgangspunkt i det undervisningsmateriale, der er i *Rumboxen*. De må rundt i museet for at søge viden og arbejde med og forholde sig til nogle af de udfordringer,

også Andreas Mogensen kommer til at stå overfor i forbindelse med sin mission.

Vægtløs leg i rummet

Forud for arbejdet introduceres eleverne til emnerne med planetarieforestillingen *Vægtløs leg i rummet*, der bl.a. har fokus på, hvordan kendte ting "opfører sig" i rummet. Forløbet *Rummet kalder* tilgodeser undervisningsdifferentiering, giver eleverne valgfrihed inden for en ramme og mulighed for at samarbejde om opgaven.

Mød en rumforsker

Endnu et gratis arrangement *Mød en rumforsker* tilbydes for udskoling og ungdomsuddannelser. Museet får besøg af fire astronomiforskere fra Aarhus Universitet. Forskerne fortæller om deres forskningsområde, men også om, hvad der driver arbejdet, og hvorfor man bliver forsker.

Efter oplægget vises planetarieforestillingen *Stjerneliv og himmelmyter*. De deltagende forskere er:

Fortsættes side 2.

Kan man bygge...

Fortsat fra forsiden.

- Hans Kjeldsen, IFA, om jagten på exoplaneter,
- Kai Finster, Bioscience, om liv i rummet,
- Per Nørnberg, Bioscience, om Mars,
- Nicholas Emborg, stud.

scient, om arbejdet med at observere på Tenerife. Det foregår tirsdag den 25. - fredag den 28. august, og alle dage er der tre arrangementer af to timers varighed med start kl. 9.00, 10.00 og 11.00.

Tilmelding til *Rummet kal-*

der og *Mød en rumforsker* foregår ved museets booking på 8715 5415, og det er gratis for skoleklasser at deltage. Forløbene er den del af *Rumrejsen 2015*, der er støttet af Nordea-fonden og Lundbeckfonden.

Line Stald og Aase R. Jacobsen

Har I flere solformørkelsesbriller?

Solformørkelsen 20. marts udløste en sand jagt på solformørkelsesbriller i dagene forud. Steno Museet blev kimet ned, og butikken solgte over 17 000 par. Her er et par stemningsbilleder fra de hektiske dage.

Aase Roland Jacobsen

Kristian og Nikolai startede kl. 7 om morgenen dagen før solformørkelsen med at sælge vores sidste 3000 briller. Kl. 10 var der udsolgt! Foto: Bente Thousgaard.

Både Jyllands-Posten og Århus Stiftstidende skrev om brillesalget i flere dage.

Mennesker og biler i kø på parkeringspladsen for at købe solformørkelsesbriller. Foto: Kristian Frost.

Sommerens stjernehimmel i planetariumet!

I skolernes sommerferie fra lørdag 27. juni til søndag 9. august kan man få fortællinger om de gamle stjernebilleder og høre om moderne astronomi i planetariumet.

Steno Museet holder åbent hele sommerferien og har aktiviteter for hele familien. De mindste kan lave astronauttræning og tegne deres eget rum-missionslogo, og til de lidt større kan man for 5 kr. købe hæftet *Astronord* med aktiviteter om stjerner og planeter både på museet og derhjemme. I udstillingen findes den inter-

Stjernebilledet Svanen kan ses på sommerhimlen. Foto: Steno arkiv.

aktive *Magiske Planet*, hvor man selv bestemmer, hvilken

planet i vores solsystem den skal vise og give informationer om.

I *Leg med eksperimenter* er der mulighed for at eksperimentere med spejle, magnetisme, lys og farver, eller man kan opleve de mange lægeplanter i museumshaven. I planetariumet kan man læne sig tilbage og nyde synet af stjernehimlen, mens der fortælles himmelmyter.

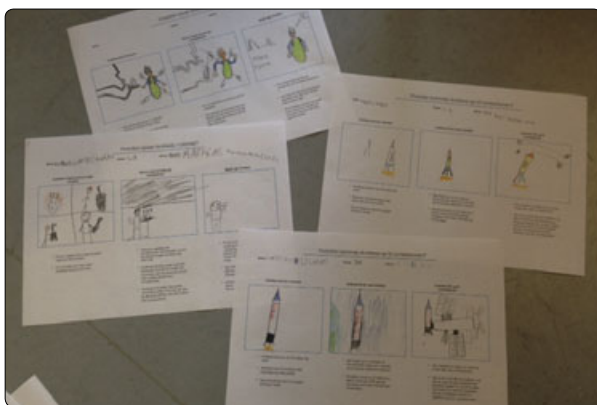
Børn og unge under 18 år har gratis adgang til museet, som er åbent tirsdag-søndag kl. 10-16. Planetariumet har forestilling kl. 12 og 14.

Aase Roland Jacobsen

Byg en rumhistorie

En uge midt i marts sumede Steno Museet af liv, LEGO-klodser og rumhistorier, da indskolings elever arbejdede med forløbet *Byg en rumhistorie*.

Skoletjenesten havde inviteret indskolings elever ind på museet for at lave små film, der skulle handle om Danmarks første astronaut Andreas Mogensen og hans mission til Den Internationale Rumstation, ISS.

Eleverne tegnede "storyboards", inden de filmede deres rumhistorie. Foto: Kamma Lauridsen.

Der blev bygget ivrigt med LEGO rundt på museet. Foto: Kamma Lauridsen.

Museets formidlere fortalte om Andreas, om turen ud i rummet, om vægtløshed og andre spændende ting for at give børnene de bedste forudsætninger for at arbejde med emnet. Og det var nogle meget engagerede børn, der gik i gang med at tegne storyboard og bygge modeller i LEGO, som ramme for deres små filmfortællinger.

Launch Event

1. september holder vi vej-

ret og inviterer indenfor til Launch Event fra tidlig morgen, og fra formiddag og frem målretter vi aktiviteterne i museet til 3.-6. klassetrin. Det bliver rigtig spændende at følge med, når Andreas docker 400 kilometer ude i rummet.

Efteråret byder også på aktivitetsdage, og for dem, der ikke lige kan komme til Steno Museet, kommer der webbaserede formidlingstilbud.

Finalister fra Steno Museet

Men før vi når dertil, er der en tur til Legoland på programmet. Rundt om i landet har i alt ca. 2000 børn arbejdet med *Byg en rumhistorie*, og ud af 200 indsendte film, er der udvalgt fem finalister. En af dem er en gruppe 2. klasses elever, der har lavet en fin lille film på Steno Museet. Tillykke til eleverne, der kan se frem til en sjov dag i Legoland med hele klassen, hvor de bl.a. får mulighed for at møde Danmarks første astronaut. Den endelige vinder vælges af Andreas Mogensen og offentliggøres af ISS.

Mon ikke vi går en tid i møde med masser af astronomi og rumsnak og forhåbentlig nogle optagede børn og unge, der sender et ekstra blik i retning af ISS?

Projektet *Rumrejsen 2015* er støttet af Lundbeckfonden og Nordea Fonden, og aktiviteten *Byg en rumhistorie* blev afholdt i samarbejde med LEGO Education.

Kamma Lauridsen

Hvem tager opvasken?

Begrebet Corporate Social Responsibility, CSR, henviser til virksomheders vil-

je og evne til at bidrage til samfundet ved at indgå i varierede og non-profitori-

enterede tiltag, og det har Science Museerne prøvet kræfter med.

I Væksthusene i Botanisk Have har vi siden åbningen oplevet en så stor interesse, at vi havde et behov for medarbejdere under 18 år til at hjælpe med opvasken i den nyåbnede café. Men hvor finder man lige unge mennesker, som gider tage opvasken, tørre borde af, gå ud med affaldet og i det hele taget hjælpe med driften og med at få caféarbejdet afviklet til gavn for vores gæster?

Fire tosprogede drenge

Tja, vi var heldige, for samtidig med at vi søgte unge mennesker, blev vi kontak-

Shoja og Ali. Fire drenge, som med deres tosprogede baggrund bidrager til ikke bare opgaveløsning, hvor ingen opgaver bliver sprunget over – i hvert fald ikke med vilje – men også med deres umiddelbare nysgerrighed og ligefremme facon til en fornøjelig og oplevelsesrig arbejdsdag for alle medarbejdere og gæster i caféen.

Et stort plus

Vi har som arbejdsplads for de fire unge mænd oplevet, at de har gennemgået en fantastisk udvikling rent personligt. Da de startede her hos os i Væksthusenes café i september 2014, var de nogle meget tilbageholdende unge mænd, der helst ikke gik i dialog med det øvrige cafépersonale eller for den sags skyld med caféens gæster. Nu er det fire meget udadvendte unge mænd, der sætter en ære i at udføre deres arbejde med stor omhyggelighed, og som går i dialog med både det øvrige personale og caféens gæster.

tet af Søndervangskolens program Job & Business, hvis formål netop er at hjælpe unge til et arbejde. Vi har nu ansat 4 unge mennesker: Okan, Abdullah,

Kort sagt er de unge mænd et stort plus for os, både arbejdsmæssigt og menneskeligt.

Bente Thousgaard

Foto: Bente Thousgaard.

Nyt fra samlingerne

Lige nu kan man i foyeren på museet se en lille udstilling om Løveapoteket i Aarhus med gamle tuber, glas og andet, der er blevet brugt til fremstilling af medicin. Udstillingen er den del af udstillingsrækken *Nyt fra samlingerne*.

Steno Museet har modtaget en større donation fra Løveapoteket i Aarhus bestående af bl.a. genstande fra apotekets tidligere medicinproduktion. Løveapoteket er en af Aarhus' ældste virksomheder, hvis levetid kun er overgået af Domkirken og Katedralskolen. Allerede i 1596 fik apoteker Anders Caspersen kongeligt privilegium til at drive apotek. Apoteket har hele tiden ligget på Store Torv, dog med skiftende placeringer.

Lægemedelproduktion

Ordet apotek kommer fra det græske *apothēke*, som betyder forråds-kammer eller lager. Udover opbevaring og salg af medicin var apotekets opgave frem til 1980'erne også at producere medicin. Derfor havde Løveapoteket sit eget laboratorium med udstyr og råvarer til fremstilling af medicin. Billedet ovenfor viser nogle tomme tuber, som apoteket påfyldte cremer og salver, som apoteket selv havde produceret.

Fra råvare til lægemiddel

Apoteket importerede en række råvarer til fremstilling af lægemidler. På apoteket foretog man en såkaldt "identitetskontrol" for at sikre, at råvarerne var rene og ikke forbyttet med andre. Herefter påklistede man et mærkat med navnet, og så var stoffet klar til brug. Billedet nederst på næste side viser tre standflasker med forskellige stoffer, alle brugt til apotekets produktion.

Anne S. Pedersen

Fra apotek til museum

Studerende Anne S. Pedersen har været i praktik på Steno Museet i forbindelse med sine studier i museologi. I to måneder har hun arbejdet med registrering i museets database af genstande fra

Løveapoteket i Aarhus. Her fortæller hun om sit praktikophold.

I de to måneder på Steno Museet bestod mit arbejde i at afprøve museets registreringssy-

stem og komme med forslag til forandringer og forbedringer. Derefter skulle jeg udvælge enkelte af mine registrerede genstande, som skulle udgøre den lille udstilling *Nyt fra samlingerne*, som står i museets rotunde.

Genstande fra Løveapoteket

Løveapoteket, der stadig er i brug, har eksisteret siden 1596, hvor apoteker Anders Caspersen fik kongeligt privilegium til at drive apotek. Apoteket har gennemgået forskellige forandringer siden den tid, og i den forbindelse er der blevet afleveret en række genstande til Steno Museet, hovedsagligt fra 1900-tallet. Disse donationer er foretaget af apoteker Bodil Brock, som jeg også havde fornøjelsen af at arbejde sammen med i forløbet.

I mit arbejde med at registrere genstandene fra Løveapoteket har jeg oparbejdet en masse ny viden om apotekerdrift i de sidste 400 år, herunder at apoteket stod for fremstillingen af lægemidler. Jeg har lært en masse om genstande, jeg ikke engang vidste eksisterede, samt fået bedre kendskab til genstande, jeg allerede kendte til.

Som en spændende skattejagt

For mig var det en utrolig interessant oplevelse at arbejde i længere tid med denne sag. Det var som en spændende skattejagt at sidde med den ene ukendte og interessante genstand efter den anden og forsøge at finde frem til, hvad det var. Der var både medicin, gazebind, bøger og et kirurgsæt til skibslægen, men også udstyr brugt til fremstilling af medicin. Bøger, billeder og plakater skulle også undersøges og registreres. Processen med at registrere betød, at jeg skulle vide noget om de enkelte genstande, og det har betydet, at jeg har forladt Steno Museet med en masse ny og spændende viden.

Selve det at læse om apoteket og dets historie var en interessant oplevelse, som lærte mig meget, jeg ikke vidste før, f.eks. at apoteket for nogle hundrede år siden også havde lov til at

Opslagsværk over, hvordan man producerede bestemte produkter beregnet til medicinframstilling. Foto: Anne S. Pedersen.

skænke vin og sælge delikatesser, samt at den lokale teaterforening holdt til i apotekets øverste lokaler.

Bidrag til Nyt fra samlingerne

Til sidst i mit praktikforløb blev jeg bedt om at lave et bidrag til udstillingen *Nyt fra samlingerne*, som består af 1-2 montere i museets forhal. I samarbejde med min vejleder, museumsinspektør Morten A. Skydsgaard, udvalgte jeg de mest spændende af de genstande, jeg havde arbejdet med, til at indgå i denne udstilling. Derefter kom arbejdet med at få skrevet gode tekster, hvilket er en længere og mere besværlig proces, end man skulle tro. Det hele blev dog færdigt, og på min næstsiddende dag på museet kunne jeg lukke de to montere og kalde mit arbejde med Løveapoteket i Aarhus for afsluttet.

Anne S. Pedersen

Generalforsamling i Steno Museets Venner

Torsdag den 26. marts 2015 blev der afholdt ordinær generalforsamling på Ole Rømer-Observatoriet.

Der var 12 fremmødte inkl. bestyrelsen.

1. Valg af ordstyrer

Claus Navntoft blev valgt og konstaterede generalforsamlingens lovlighed.

2. Formandens beretning

Bjarning Grøn berettede, at foreningen på trods af et vidende medlemstal i det forløbne år havde bestræbt sig på at leve op til sit formål gennem udgivelse af medlems- og informationsbladet *Stenomusen* og gennem fortsatte bogudgivelser, bl.a. som e-bøger, samt ved at flere medlemmer af foreningen har deltaget som frivillige formidlere ved museets velbesøgte feriearrangementer.

Bestyrelsen havde desuden bidraget med idéer til indholdet af en kommende udstilling om atom-, kerne- og partikelfysik, ligesom håbet er gennem dialog med museets direktør Bent Lorenzen at være med til at påvirke forskellige forhold på museet, bl.a. planetariets fremtid.

Foreningens bøger bliver i stigende grad også udgivet som e-bøger, hvilket betyder, at de nu har en bred skare af læsere fordelt over hele landet.

Redaktør Knud Erik Sørensen orienterede kort om udgivelsen af foreningens skrifter i e-bogsformat.

Foreningen er til stadighed på jagt efter gode idéer til nye publikationer – meget gerne udgivelser, der vil kunne bruges i undervisningen.

Foreningens medlemsblad *Stenomusen* er fortsat en succes med sine mange interessante og oplysende artikler om aktiviteterne på museet. Bladet udkommer med 3 numre om året og har netop passeret udgivelse nr. 65.

Stenomusen findes foruden i en papirudgave også som pdf-udgave på museets hjemmeside.

En af udfordringerne i den kommende periode vil blive at få stoppet og vendt tilbagegangen i medlemstal. Desuden er det med de ændringer, der sker i museets organisation og plads i universitetssystemet vigtigt, at foreningen finder sin nye rolle og identitet.

Formanden rettede til slut en tak til alle bestyrelsens medlemmer for et godt og kvalificeret arbejde i årets løb.

En særlig tak gik til kasserer Vibeke Reinhardt for at have overblik over økonomien og medlemssituationen, samt for det store arbejde med at få pakket og udsendt *Stenomusen* flere gange om året.

Også en stor tak til redaktør Knud Erik Sørensen uden hvis indsats *Stenomusen* ikke havde eksisteret, ligesom foreningens bøger uden ham ikke ville have det flotte udseende, de altid får under hans behandling.

3. Fremlæggelse af regnskab

Kasserer Vibeke Reindholdt redegjorde for årets regnskab, som viste indtægter på 51 117 kr., udgifter på 28 403 kr., og dermed et overskud på 22 714 kr. Der har været indtægter i form af kontingent, CopyDan-afgift samt salg og udlån (e-bøger) af foreningens publikationer. Et skift af trykkeri har betydet færre udgifter til trykning af *Stenomusen*.

Da foreningen i 2014 igen ny bogudgivelse havde

at tilbyde som årets boggave, blev Ulrik Uggerhøjs *Tid* fra Aarhus Universitetsforlags serie af *Tænkepauser*, indkøbt og udsendt i stedet.

Det reviderede regnskab blev herefter godkendt.

Medlemstallet var ved årsskiftet på 209, men opgjort i marts har kun 189 betalt, hvilket er en fortsat nedgang i forhold til tidligere år. Da kontingentet blev hævet sidste år, er kontingentindtægten dog uændret.

Det blev diskuteret, om der kunne anvendes midler fra foreningens formue til på en fornuftig måde at tiltrække nye medlemmer. Nogen konklusion blev dog ikke nået.

4. Kontingent

Uændret kontingent på 200 kr. for enkeltmedlemmer, 300 kr. for par, 2000 kr. for livtidsmedlemmer og minimum 300 kr. for institutionsmedlemskab blev vedtaget.

5. Orientering om aktiviteter på Steno Museet

Bent Lorenzen, direktør for Science Museerne, der består af Steno Museet, Væksthusene i Botanisk Have, Herbariet og Ole Rømer-Observatoriet, berettede om det forløbne år, som havde været præget af besparelser

på universitetet med aftrædelse/afskedigelse af medarbejdere til følge, samt åbning af Væksthusene, som havde tiltrukket overraskende mange gæster.

Steno Museet havde dog bevaret sit publikumstal, også uden nye tiltag, og tanken er nu at finde udviklingsmuligheder, f.eks. gennem udstillingen om atom-, kerne- og partikelfysik, som der er skaffet en del af midlerne til.

En aktuell udfordring er byggeriet tæt på museet, som har påført museets bygninger sætningsskader og har rystet genstande ned af hylderne!

Bent Lorenzen gjorde det klart, at efter hans mening er planetariet nedslidt og skal erstattes af en anden platform – måske en ny teknologi, som kan hjælpe museet mere generelt. Han kædede en evt. løsning sammen med renovering af Ole Rømer-Observatoriet. Bent Lorenzen slog dog fast, at Steno Museet stadig er og vil være et stærkt museum, meget anerkendt i museums-kredse, og det skal også fremover omfatte udstilling og formidling inden for astronomi.

Foreningen Steno Museets Venner er Steno Museets venner – ikke Science Museernes venner, og medlem-

merne blev anerkendt meget for deres uvurderlige indsats i forbindelse med feriearrangementerne – en frivillig indsats som Bent Lorenzen gerne så udbygget, også på andre områder.

6. Valg af bestyrelsesmedlemmer

Bjarning Grøn, Vibeke Reinhardt og John Frenzt blev genvalgt uden modkandidater.

7. Valg af bestyrelses-suppleanter

Dorte Gade og Jesper Schou-Jørgensen blev genvalgt uden modkandidater.

8. Valg af revisor og revisorsuppleant

Ole Knudsen blev genvalgt som revisor og Jesper Lützen som revisorsuppleant, begge uden modkandidater.

9. Eventuelt

Ordstyreren takkede for god ro og orden og erklærede generalforsamlingen for afsluttet.

John Frenzt

“Nye” bøger fra Steno Museets Venner

Steno Museets Venner følger med tiden og er i færd med at omlægge udvalgte papirbøger til det elektroniske medium. Ni e-bøger er det blevet til indtil nu.

“Steno Museets Venner” blev det nye navn for foreningen “Videnskabshistorisk Museums Venner”, da Steno Museet blev indviet i 1994. I foreningens formålsparagraf står, at “Foreningen har til formål at støtte museets virke ved forskellige hensigtsmæssige aktiviteter i samarbejde med museets medarbejdere”. Blandt aktiviteterne har lige fra begyndelsen været udgivelse af bøger med et videnskabshistorisk indhold. Indtil videre er det blevet til 22 publikationer.

Man kan se en oversigt over foreningens udgivelser på sciencemuseum.dk/om-science-museerne/publikationer/.

Elektroniske bøger

I den nævnte oversigt ses ved nogle af bøgerne bemærkningen “Findes også som e-bog” Det betyder, at den pågældende bog har været gennem en redaktionel be-

handling med en nyopsætning af indholdet – og derefter er indgivet som en e-bog.

E-bøger fås i dag i flere formater med epub og pdf som de mest udbredte i Danmark. Skønlitterære bøger egner sig fint til epub-formatet, idet dette formats styrke er, at visningen dynamisk formateres til e-bogslæserens skærmstørrelse og orientering. Men til bøger med naturvidenskabeligt indhold, som ofte kræver gengivelse af billeder med tilhørende billedtekst og undertiden komplicerede formler, er formatet ikke egnet. Her findes der pt. ikke noget bedre end pdf-formatet, hvorfor Steno Museets Venner har valgt dette format til elektroniske bøger.

Konverteringen til e-bog

De ældste af venneforeningens udgivelser blev skrevet på en skrivemaskine og skal derfor før udgivelsen som e-bog gennem en krævende proces. Først skal de indscannes, dernæst skal der laves OCR med en efterfølgende grundig korrekturlæsning.

Næste trin er en nyredigering, hvor tekst og billedmateriale revideres, og et pas-

sende layout vælges. Da dette arbejde udføres i fritiden af bestyrelsesmedlemmer, vil der gå nogen tid, før konverteringen af de egnede bøger vil være afsluttet. I skrivende stund foreligger ni af foreningens udgivelser som e-bøger, se boksen på modsatte side.

Køb eller lån af e-bøger

Alle foreningens e-bøger kan købes hos e-boghandler. Det er lettest at finde en forhandler ved at søge på bogens titel på internettet.

Alternativt kan man låne e-bøgerne via eReolen, som er de danske folkebibliotekers udlånsafdeling for e-bøger. Det er gratis at låne en e-bog, men hver gang eReolen udlåner en af vore e-bøger, får Steno Museets Venner en udlånsafgift, der akkumuleret efterhånden udgør en ikke uvæsentlig indtægt for foreningen.

Lån via eReolen

For at kunne låne titler på [eReolen.dk](http://ereolen.dk) skal man være registreret som låner på folkebiblioteket i den kommune, hvor man bor. Bibliotekslogin og pinkode er fælles for papir- og e-bøger.

Et lån foretages på den måde, at den lånte fil streames til ens computer, smartphone, tablet eller anden e-bogslæser. For at streame skal man være koblet til internettet, da filerne afspilles online. Ønsker man at læse e-bogen offline, kan dette lade sig gøre ved at downloade e-bogen til eReolens app, der findes til Android smartphones og tablets, iPhones og iPads, hvorimod offline læsning ikke er mulig på pc'er eller e-bogslæsere.

Nyeste e-bog

Senest konverterede bog er Ole Knudsens *Elektromagnetisme 1820-1900*, som er revideret og forsynet med mange nye illustrationer.

Bogen viser, hvorledes lærebøgers logiske og velargumenterede fremstilling er en efterrationalisering af en spændende og broget historie, og at fysikken som enhver anden menneskelig aktivitet, udvikler sig på en ret uforudsigelig måde.

Knud Erik Sørensen

STENOMUSEN

udgives af Steno Museets Venner. Bladet udkommer 3 gange årligt. Det sendes til foreningens medlemmer, men kan frit hentes af alle i museets foyer. Stof kan sendes til redaktionen.

Redaktion:

Knud Erik Sørensen, ansv.
kes@kes.dk

Aase Roland Jacobsen
aase.jacobsen@sm.au.dk

Hans Buhl
hans.buhl@sm.au.dk

Grafisk tilrettelæggelse:

Knud Erik Sørensen

Tryk:

Toptryk Grafisk, Gråsten

STENO MUSEET

– en del af Science Museerne
C.F. Møllers Allé 2

Bygning 1100
Universitetsparken
8000 Aarhus C
Tlf.: 8715 5415

E-mail: stenomuseet@si.au.dk

Web: www.stenomuseet.dk

Åbningstider:

tirsdag-fredag kl. 9-16

lørdag-søndag kl. 11-16

mandag lukket

Lørdag 27. juni - søndag 9. august

Sommerferieaktiviteter på Steno Museet for hele familien. Tirsdag-søndag kl. 10-16. Se omtale side 3.

Fredag 31. juli kl. 20 og 21.30

Fuldmåneaften i planetariumet: *Hvorfor hedder det blå måne?* Myter og fakta om Månen og den "blå måne". Vi slutter aftenen med stemning under stjernerne. Udstillingerne er åbne kl. 19.30-22. Billetter bestilles på sciencemuseerne.dk.

Tirsdag 25. august - fredag 28. august

Rumrejsen 2015-arrangement for udkolning og ungdomsuddannelser: *Mød en rumforsker* på bestilling i dagtimerne. Tilmelding ved booking på 8715 5415. Se omtale side 1.

Lørdag 29. august kl. 20 og 21.30

Fuldmåneaften i planetariumet: *Tæt på missionen*. Opsendelsen af den danske astronaut nærmer sig, og vi fortæller om livet og arbejdet på ISS. Bagefter er der stemning under stjernerne. Udstillingerne er åbne kl. 19.30-22. Billetter bestilles på sciencemuseerne.dk.

Tirsdag 1. september

Launch Event i forbindelse med at den danske astronaut Andreas Mogensen sendes til Den Internationale Rumstation. For program og information følg med på hjemmesiden.

Mandag 7. september

Forevisningerne på Ole Rømer-Observatoriet starter igen. Det er gratis at deltage, men tilmelding er nødvendig på 8715 5415.

Tirsdag 8. september - fredag 18. september

Rumrejsen 2015-arrangement for skoleelever i mellemtrinnet: *Rummet kalder* på bestilling i dagtimerne. Tilmelding ved booking på 8715 5415. Se omtale side 1.

Mandag 28. september kl. 20 og 21.30

Fuldmåneaften i planetariumet: *Efterårets stjernehimmel*. Om prinsesse Andromeda, helten Perseus og nogle af de andre efterårsstjernebilleder. Stemning under stjernerne. Udstillingerne er åbne kl. 19.30-22. Billetter bestilles på sciencemuseerne.dk.

Lørdag 10. oktober - søndag 18. oktober

Efterårsferieaktiviteter for hele familien på Steno Museet. Endnu ikke programsat.

Steno Museet holder åbent i skolernes sommerferie tirsdag-søndag kl. 10-16. Planetarieforestillinger alle dage kl. 12 og 14.